

Årsberetning for Det Centrale Handicapråd

Indholdsfortegnelse

Anettes forord.....	2
Ministerens forord.....	3
Beskæftigelse	4
Tillid.....	6
Viden.....	7
Uddannelse.....	9
Holdningsstrategi	10
Diskriminationsforbud	11
Om Det Centrale Handicapråd.....	12
Hvem sidder i rådet	13
Rådet i det nye år	14
Letlæst resumé.....	15

Det Centrale Handicapråd

Anettes forord

I løbet af 2017 har rådet taget fat på tunge og vigtige emner. Særlig tre emner har fyldt meget i rådets arbejde det seneste år: Beskæftigelse, tillid og holdninger. Det er tre meget forskellige områder, men fælles for dem er, at alle har stor indvirkning på livet for mennesker med handicap.

Flere i job kræver en indsats af alle

Lad os starte med beskæftigelse. Vi ved, hvor meget det betyder for mennesker at få og fastholde et job. Men det sker ikke af sig selv. Det kræver en særlig indsats fra både arbejdsgiver, det offentlige og borgeren selv. Det Centrale Handicapråd har sendt beskæftigelsesministeren en række konkrete forslag til, hvad der kan gøre det nemmere for mennesker med handicap at få foden inden for på arbejdsmarkedet. Det er vigtigt, at disse forslag kommer ud at arbejde. Rådet har også været en del af projektet 'Disrupted', der har set på, hvilke jobfunktioner robotter og ny teknologi vil overtage i nærmeste fremtid. Desværre sidder mange mennesker med handicap i de job, som den nye teknologi udkonkurrerer. Men vi må ikke se denne forudsigtelse som et dommedagsscenarie. Vi bør i stedet rette fokus mod alle de muligheder, som den nye teknologi giver for at hjælpe folk med psykiske eller fysiske funktionsnedsettelse på arbejdsmarkedet.

Tillidskløften skal brydes

Vi ved, at der er en tillidskløft mellem borgere med handicap og sagsbehandlere. Jeg har deltaget i forskellige diskussioner og debatter i årets løb, hvor jeg er blevet bekræftet i dette. Heldigvis har jeg også fået indblik i, at mange kommuner allerede har sat initiativer i værk, der skal styrke tilliden og forbedre sagsbehandlingen. Det kan ikke understreges nok, hvor vigtigt det er at dele disse gode erfaringer. Og jeg håber, at de nye kommunale handicapråd, som træder til i starten af det nye år, vil presse på for at få sat tillid på dagsordenen i kommunerne.

Mange gode initiativer for at fremme positive holdninger

Endelig kan vi ikke komme uden om, at der fortsat er behov for at arbejde med holdninger til mennesker med handicap. Det er meget uheldigt, når fordomme forhindrer folk i at få et job eller deltage i sociale fællesskaber. Det Centrale Handicapråd har i årets løb sat forskellige initiativer i værk, der skal vise, at mennesker med handicap er en naturlig del af samfundet – og ikke mindst: At personer, der har et handicap, er lige så forskellige som alle andre. Vi har blandt andet lavet en guide til, hvordan mennesker med handicap kan blive bedre repræsenteret i kommunikation fra offentlige myndigheder, vi har holdt oplæg på jobcentre, vi har startet en dialog med centrale aktører fra foreningslivet, og vi har sat fokus på holdninger til handicap på vores årsmøde. Arbejdet med at flytte holdninger er et langt sejt træk. Det er ikke noget, som ikke sker fra den ene dag til den anden. Men det kan lykkes, hvis alle i samfundet gør en aktiv indsats.

Tak for denne gang

Da jeg stopper som formand for Det Centrale Handicapråd ved årsskiftet, vil jeg slutte med en stor tak til alle rådsmedlemmer, politikere, fagfolk og mennesker med handicap, som jeg har mødt gennem mit virke som formand. Alle har bidraget med gode og konstruktive perspektiver til, hvordan vi sikrer lige forhold for mennesker med handicap. Jeg ønsker held og lykke til den nye formand – sammen med rådet har han en stor opgave i fortsat at bringe vigtige problemstillinger på banen.

Tak for et godt år!

Anette Laigaard,
Formand

Ministerens forord

Mennesker med handicap er blandt de grupper i samfundet, der kan være i farezonen for at stå uden for fællesskaberne, for eksempel på uddannelser, på arbejdspladser og i fritidslivet. Jeg sætter derfor stor pris på de konstruktive forslag, som Det Centrale Handicapråd spiller ind med, i forhold til hvordan vi kan forbedre forholdene for mennesker med handicap og få flere med i fællesskaberne. Der har Det Centrale Handicapråd og regeringen en vigtig fælles dagsorden, og det er rådets store styrke, at det består af en bred vifte af medlemmer, der kan bidrage med forskellige perspektiver på problemstillingerne.

En varm velkomst

Jeg husker tydeligt, da jeg mødte rådet i februar 2017. Sjældent har jeg fået så hjertelig en velkomst, da næstformand Thorkild Olesen gav mig en ordentlig bjørnekrammer. Anledningen til den varme velkomst var min udmelding om, at regeringen vil arbejde for et generelt forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap. For mig er det afgørende, at mennesker bliver behandlet ens. Det er helt urimeligt, at det kan være lovligt at nægte nogen adgang til en biograf eller restaurant på grund af deres handicap, og derfor vil regeringen i 2018 fremsætte et lovforslag om netop det.

Kvaliteten i den kommunale sagsbehandling skal styrkes

Jeg er meget tilfreds med, at vi med satspuljeaftalen for 2018 sætter markant ind for at forbedre forholdene for både børn, unge og voksne med handicap med 444 mio. kr. Særligt er jeg glad for, at vi har sat knap 54 mio. kr. af til en handlingsplan, der skal styrke kvaliteten i den kommunale sagsbehandling og de afgørelser, borgerne får. Et af initiativerne er at gøre tasken forcen på handicapområdet permanent og samtidig opruste den, så flere kommuner kan få hjælp, hvis de har udfordringer med sagsbehandlingen.

Beskæftigelse for mennesker med handicap på dagsordenen

Derudover har DH, beskæftigelsesministeren og jeg i det nye år inviteret til en fælles konference, hvor vi sætter fokus på, hvordan flere mennesker med handicap kommer i job. Det er vores mål med konferencen at samle de gode idéer fra handicaporganisationer, virksomheder og kommuner til et kommende handicappolitisk udspil med fokus på beskæftigelse. Jeg ved, at det er et område, som Det Centrale Handicapråd også er meget optaget af, og jeg glæder mig til samarbejdet om at fremme denne dagsorden. Det at have et job har værdi og mening for det enkelte menneske, og det er tilmed en god investering for samfundet.

Holdningsarbejde er fortsat vigtigt

Vi skal fortsat arbejde på at flytte holdninger til mennesker med handicap. Derfor glæder jeg mig over de initiativer, Det Centrale Handicapråd har sat i værk på baggrund af anbefalingerne i holdningsstrategien, som rådet lancerede i 2016. Strategien var også omdrejningspunkt for det oplæg, rådets formand, Anette Laigaard, holdt til Børne- og Socialministeriets seminar om holdningsændringer til mennesker med handicap i forbindelse med Danmarks formandskab for Europarådets Ministerkomité. Jeg er sikker på, at deltagerne fra de andre lande fik stort udbytte af at høre, hvordan Det Centrale Handicapråd har grebet opgaven med holdningspåvirkning an.

Tak til Anette

Endelig vil jeg benytte lejligheden til at sige en stortak til Anette Laigaard, der stopper ved årsskiftet. Anettes viden på handicapområdet og sociale indignation har været en stor styrke i rådets arbejde. Tak for det – og tak for et godt år med masser af vigtige handicappolitiske debatter. Jeg glæder mig til samarbejdet med den kommende formand, Dan Boyter, der træder til i starten af det nye år.

Rigtig god læselyst!

Mai Mercado, Børne- og socialminister

Beskæftigelse

Kun omkring halvdelen af mennesker med handicap i Danmark har et job. Det vil være en gevinst for alle, hvis arbejdsmarkedet bliver mere rummeligt.

Beskæftigelse har igen i år været et helt centralt emne hos Det Centrale Handicapråd – og ikke uden grund. For vi ved, at hvis mennesker med handicap kommer i arbejde, har det mange positive effekter. Et job er lig med bedre livskvalitet for mange. Det mindsker fordomme om handicap, når mennesker med og uden handicap mødes på arbejdspladsen. Og sidst, men ikke mindst, så er det en økonomisk gevinst for samfundet og den enkelte, når mennesker med handicap kommer på arbejdsmarkedet.

Vigtige møder med ministre

Både børne- og socialminister Mai Mercado og beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen har besøgt rådet og drøftet, hvilke beskæftigelsesindsatser der kan hjælpe flere med handicap i job. Rådet har ved disse møder understreget vigtigheden af, at borgeren er i centrum for indsatsen. Koordinationen på tværs af sektorer bør også forbedres markant, så borgeren får de rette hjælpemidler og kompensationer, så snart jobbet er i sigte.

Oplæg og samarbejde

Rådet indgår i et samarbejde med University College Sjælland om et projekt, der skal undersøge og afprøve metoder til at få flere med handicap i job. I alle beskæftigelsesrettede indsatser er viden om handicap vigtig, og derfor arbejder rådet for, at handicaporganisationernes specifikke viden om de konkrete handicap bringes bedre i spil i både virksomheder og kommuner. Dertil kommer, at rådet også har holdt oplæg på en række jobcentre om fordomme på arbejdsmarkedet.

LAB og FØP

De to forkortelser LAB og FØP har i årets løb givet grobund for mange drøftelser i rådet. Der er tale om Loven om aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) og reformen af førtidspension og fleksjob (FØP). Den første handler om, hvad jobcentrene skal gøre for at få folk hurtigst muligt i job. Her bakker Det Centrale Handicapråd op om den forenkling af loven, der allerede er sat i værk. Desuden foreslår rådet, at borgeren med handicap skal have ret til et kompetencebevis, der klart og tydeligt viser, hvilke kompensationsordninger man er berettiget til i et job. Der bør også være ret til hurtig sagsbehandling, når jobbet er i hus. Men det er ikke kun borgeren med handicap, der skal hjælpes på vej. Virksomheder, der ønsker at ansætte borgere med handicap, skal også have hurtig og koordineret bistand fra jobcenteret. I forhold til reformen af førtidspension og fleksjob bør kravet om, at man skal have været ansat i mindst 12 måneder, før man kan få et fastholdelsesfleksjob, fjernes.

Robotterne kommer i nær fremtid

Når vi taler beskæftigelse, kan vi næsten ikke komme uden om at forholde os til den teknologiske udvikling. Det Centrale Handicapråd har i samarbejdet med Den Sociale Kapitalfond og TrykFonden kørt projektet 'Disrupted'. Projektet ser på, hvilken indflydelse den nye teknologi kommer til at have for de grupper, der allerede nu er på kanten af arbejdsmarkedet, herunder mennesker med handicap. En af konklusionerne lyder, at 820.000 danskere sidder i jobs med mange opgaver, der i fremtiden kan udføres af robotter og andre digitale løsninger. Mennesker med handicap er særligt udsatte, for eksempel har mange med ADHD og muskelsvind jobs, som teknologien vil udkonkurrere. Det er vigtigt at være opmærksom på denne problemstilling, særligt fordi mange af de personer, der står til at miste deres job, er ufaglærte og måske i fleksjob, hvilket kan gøre det ekstra svært at finde et nyt arbejde.

[Læs rådets brev til børne- og socialminister Mai Mercado, april 2017.](#)

[Læs rådets brev til beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen, maj 2017.](#)

[Læs rådets brev til beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen, juni 2017.](#)

[Læs rådets forslag til det beskæftigelsespolitiske udspil, juni 2017.](#)

Rådets anbefalinger:

1. Jobcenteret skal give borgere med handicap et kompensationsbevis, der beskriver, hvilken støtte der følger, når en virksomhed ansætter personen.
2. Virksomheder, der ønsker at ansætte borgere med handicap, skal have hurtig og koordineret bistand fra jobcenteret, så jobbet kan tiltrædes hurtigst muligt.
3. Når borgeren har fundet job, skal kommunen sikre en hurtig og koordineret sagsbehandling.
4. Jobcentret skal sikre den nødvendige viden for at sætte borgeren i centrum og skal systematisk vurdere borgerens oplevelse af sagsbehandlingen i forhold til at komme i job.
5. Reglerne om fleksjob skal ændres, så det bliver lettere at blive på den samme arbejdsplads, hvis man får behov for et fleksjob.
6. Regeringen skal udnytte de muligheder, som den nye teknologi giver for at hjælpe mennesker med handicap i job.

Tillid

Hvordan styrker vi tilliden mellem borger og offentlig myndighed? Det er et vigtigt spørgsmål, men det har ingen nemme svar. Rådet har derfor fortsat arbejdet med tillidstemaet i 2017.

For at sætte tillid på dagsordenen har Det Centrale Handicapråd holdt oplæg for kommunale handicapråd med udgangspunkt i den GAP-analyse, som rådet lavede i 2015. Analysen viser en stor tillidskløft mellem borger og sagsbehandler. Tillid var også emnet til en af rådets debatter på Folkemødet. Debatten satte fokus på, hvilke kompetencer professionelle og mennesker med handicap selv skal have for at opnå god og tillidsfuld sagsbehandling. Her debatterede rådets formand, Anette Laigaard, blandt andet med næstformand i Dansk Socialrådgiverforening Niels Christian Barkholt og næstformand i Danske Handicaporganisationer Sif Holst. Alle er enige om, at der skal gøres noget, men knap så enige om, hvad det er, og hvem der har ansvaret. Tillid og kompetencer var også temaet for den workshop, rådet stod for til den store konference 'Socialrådgiverdage' i november.

Fokus på de kommunale handicapråd

I løbet af året har Det Centrale Handicapråd arbejdet sammen med Danske Handicaporganisationer og KL omkring, hvordan de kommunale handicapråd kan støttes bedst muligt. Dette har været særligt oplagt at diskutere, da der som følge af kommunalvalget indtræder nye handicapråd i starten af 2018. I den anledning holdt Det Centrale Handicapråd sammen med KL og Danske Handicaporganisationer et dialogmøde i september. Her var en række kommunale handicapråd inviteret til at komme med input til, hvordan de nye handicapråd kan få den bedste start og blive godt rustet til opgaven. Rådene er nemlig vigtige aktører i kommunerne, der kan sætte forholdene for mennesker med handicap på den kommunale dagsorden. Det Centrale Handicapråd glæder sig derfor over, at KL nævner de kommunale handicapråd i deres socialpolitiske udspil 'Fælles om fremtidens socialpolitik'. Det viser vigtigheden af, at handicaprådene inddrages i den konkrete politikudformning i kommunerne. Bedre inddragelse af handicaprådene vil også være gavnligt i forhold til at arbejde konstruktivt frem mod bedre sagsbehandling og mere tillid mellem borger og den offentlige myndighed.

[Læs rådets brev til KL's formand, december 2017.](#)

Rådets anbefalinger:

1. For at øge den gensidige tillid skal kommunerne følge systematisk op på borgernes oplevelse af kvalitet i sagsbehandlingen, fx i forbindelse med digitalisering af sagsbehandlingen og borgerkontakten.
2. Kommunerne skal også have fokus på at øge livskvaliteten for borgere med handicap og måle på dette som led i sagsbehandlingen.
3. Kommunerne skal have en strategi for, hvordan kommunen sikrer den nødvendige viden om handicap, og hvordan borgernes egen viden og kompetencer kan bidrage til sagsbehandlingen.
4. Kommunerne skal inddrage de kommunale handicapråd i den konkrete politikudvikling og prioritering.

Viden

Hvis mennesker med handicap skal have den bedste støtte, så er første skridt på vejen, at vi ved, hvad der virker.

Hvilke typer handicap har folk? Hvilken hjælp er der brug for? Hvor meget koster det?

Hvis mennesker med handicap skal have den bedst mulige hjælp, er det vigtigt at have viden, tal og fakta. Det Centrale Handicapråd er derfor meget optaget af, hvilken viden der findes på området – og ikke mindst, hvilken viden vi har brug for fremover, hvis forholdene skal forbedres.

Omkostninger, effekt og udvikling

En af de store udfordringer er, at flere og flere bliver diagnosticeret med et fysisk eller psykisk handicap, og at behovet for hjælp stiger, mens de økonomiske rammer er stramme. Især socialpædagogisk støtte og botilbud er meget omkostningsfulde for kommunerne. Både KL og Socialstyrelsen har fremlagt for rådet, hvordan de arbejder med dataindsamling i forhold til at udvikle, afprøve og udbrede metoder, der både er gode for borgeren og effektive. Rådet har også drøftet KL's socialpolitiske udspil 'Fælles om fremtidens socialpolitik', der blandt andet lægger op til mere samarbejde på tværs af sektorer inden for stat og kommune, samt mere samarbejde på tværs af regionerne og kommunerne. Udspillet understreger også vigtigheden af styrket dialog med virksomheder og mere systematisk forskning. Det er tiltag, som rådet bakker op om.

Socialpolitisk Redegørelse

Den Socialpolitiske Redegørelse, som Børne- og Socialministeriet udgav for anden gang i juni 2017, indeholder vigtig viden omkring handicap og indsatser. Der er nogle begrænsninger ved redegørelsen, da det langt fra er alle mennesker med handicap, der er talt med, men kun de personer, der får støtte efter serviceloven. Det Centrale Handicapråd mener derfor, at redegørelsen vil stå stærkere, hvis den fremover bliver mere omfattende og både inkluderer flere kommuner og flere personer med handicap - for eksempel også alle de personer, der får hjælpemidler. Det vil ligeledes være et stort plus, hvis redegørelsen forholder sig til livskvalitet – for eksempel om borgerne har det godt og oplever, at de har indflydelse på deres eget liv. Men man skal jo starte et sted, og Det Centrale Handicapråd mener, at den Socialpolitiske Redegørelse er et godt udgangspunkt for at blive klogere på udviklingen på området. Derfor inviterede rådet i samarbejde med Børne- og Socialministeriet til et orienteringsmøde i september, hvor redegørelsen blev præsenteret, og der var mulighed for at stille spørgsmål og komme med input til ministeriet.

Fakta om livet med handicap

Institut for Menneskerettigheder har præsenteret rådet for deres såkaldte Handicapbarometer. Barometeret dækker over ti områder, blandt andet uddannelse, sundhed, beskæftigelse og politisk deltagelse, hvor forholdene for mennesker med og uden handicap bliver sammenlignet. Disse tal blev offentliggjort i slutningen af året og vil gøre det nemmere at følge med i, om Danmark lever op til FN's handicapkonvention.

Sidst, men ikke mindst, har rådet samlet forskellige fakta, der kan give et billede af, hvordan hverdagslivet ser ud for personer med handicap. Tallene blev udgivet op til kommunal- og regionsvalg i november, så både politikere og borgere havde mulighed for at bruge dem i forbindelse med valget - for lokalpolitik har stor betydning for mennesker med handicap. Planen er, at disse fakta skal udbygges i løbet af 2018, så det bliver nemt for alle at finde fakta om livet med handicap på forskellige områder.

[Læs Fakta om mennesker med handicap.](#)

[Læs rådets brev til KL's Social- og Sundhedsudvalg, juni 2017.](#)

[Læs rådets brev om Socialpolitisk Redegørelse til børne- og socialminister Mai Mercado, november 2017.](#)

Rådets anbefalinger:

1. Børne- og socialministeren skal gøre en indsats for at få alle kommuner med i den socialpolitiske redegørelse, så tallene også kan bruges lokalt.
2. Børne- og socialministeren skal arbejde for bedre tværgående data, så den socialpolitiske redegørelse kan ses i sammenhæng med andre områder, fx beskæftigelse og uddannelse samt at tal, der danner grundlag for redegørelsens analyser, kan trækkes i en offentlig tilgængelig database.
3. Børne- og socialministeriet bør gøre en særlig indsats for, at den socialpolitiske redegørelse kommer ud at leve i handicaprådene.

Uddannelse

Vigtigheden af uddannelse for personer med handicap kan ikke understreges nok.

For mennesker med handicap har uddannelse rigtig stor betydning for, om det kan lykkes at få et job. Det viser en rapport fra SFI, der udkom i foråret. Desværre er det ofte en lang og kompliceret vej at tage uddannelse, hvis man har et handicap. I en undersøgelse fra Danske Handicaporganisationer svarer 83 procent af studerende med handicap, at de føler sig stressede eller mistrives, og mange er bekymrede for, at de ikke kan gennemføre studiet på grund af Fremdriftsreformen. Tallene er bekymrende, og derfor har Det Centrale Handicapråd skrevet til uddannelses- og forskningsminister Søren Pind. I brevet understreger rådet alvoren i udfordringerne på uddannelsesområdet og inviterer ministeren til dialog.

Svære overgange fra grundskole

Omkring 20 procent af en årgang – både unge med og uden handicap – har hverken opnået studie- eller erhvervskompetence syv år efter, de er gået ud af grundskolen. Rådet har et ønske om, at der bliver sat et specifikt fokus på unge med handicap. Klarer de sig endnu dårligere? Hvad er udfordringerne? Hvordan er udviklingen? Rådet vil derfor opfordre Undervisningsministeriet til at undersøge, hvordan unge med handicap klarer overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Undersøgelsen skal designes, så det er muligt at følge og sammenligne udviklingen over tid.

STU skal bygge bro til arbejdsmarked og fritidsliv

Rådet har også drøftet den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse (STU), som er en tre-årig uddannelse rettet mod unge med udviklingshæmning og andre unge med særlige behov under 25 år. I september kom en evaluering, som viser, at uddannelsens mål med at styrke elevernes faglige, sociale og personlige kompetencer i høj grad bliver opfyldt. Men det kan være udfordrende at komme fra STU'en og videre i livet. Rådet har kontaktet undervisningsminister Merete Riisager med en opfordring til at sikre bro-bygning fra STU-forløbet og de unges videre liv på arbejdsmarkedet eller i samfundets frivillige fællesskaber.

[Læs rådets brev til uddannelses- og forskningsminister Søren Pind, september 2017.](#)

[Læs rådets brev til undervisningsminister Merete Riisager, december 2017.](#)

Rådets anbefalinger:

1. Undervisningsministeriet skal foretage tilbagevendende undersøgelser om, hvordan det går elever med handicap i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse.
2. Undervisningsministeren skal inddrage de relevante ministerier i at sikre fokus på at forbedre brobygning fra STU-forløbet til den unges videre liv og mulighed for beskæftigelse og/eller deltagelse i samfundets frivillige fællesskaber.
3. Uddannelses- og forskningsministeren skal sikre en præcisering af studerende med handicaps ret til rimelig tilpasning i forbindelse med videregående studier og eksamen. Ministeren bør overveje en ordning, hvor studerende med handicap ikke medregnes i de videregående uddannelsers aktivitetskrav.

Holdningsstrategi

Det Centrale Handicapråd har sat flere initiativer i gang, der kan påvirke holdninger til mennesker med handicap i en positiv retning, men at flytte holdninger og nedbryde fordomme er et langt sejt træk.

Det Centrale Handicapråd lancerede i starten af 2016 en strategi for, hvordan man kan påvirke holdninger og nedbryde fordomme over for mennesker med handicap. Strategien peger blandt andet på, at det er særligt effektivt at påvirke holdninger blandt børn, på arbejdspladsen og i foreningslivet. I løbet af 2017 har rådet sammen med den styregruppe, der er knyttet til strategien, sat forskellige initiativer i værk inden for disse områder.

Repræsentation af handicap og frivillige fællesskaber

Det har stor betydning for vores holdninger, hvordan mennesker med handicap bliver repræsenteret i medier og kommunikation fra offentlige myndigheder. I samarbejde med Digitaliseringsstyrelsen har Det Centrale handicapråd derfor lavet en vejledning i billedpolitik, som giver gode råd til bedre repræsentation af personer med handicap. På det frivillige område har rådet haft en dialog med Frivilligrådet og andre centrale aktører om, hvordan flere personer med handicap kan deltage i frivilligt arbejde.

Årsmøde satte fokus på holdninger

Fordomme om mennesker med handicap – og ikke mindst: Hvordan vi bekæmper disse, var temaet, da Det Centrale Handicap slog dørene op til årsmødet i februar. Forud for årsmødet havde vi fået lavet en Epinion-undersøgelse. Den viste blandt andet, at knap hver femte dansker ikke er meget for at arbejde sammen med en person med et psykisk handicap, og at en tredjedel af danskerne ikke kan forestille sig at være kæreste med en, der har et fysisk handicap. Disse (nedslående) resultater blev bragt i Kristeligt Dagblad og præsenteret i DR's Aftenshowet.

Oplæg på jobcentre og Europaråds-seminar

Arbejdspladsen er et oplagt sted at gøre en indsats for at nedbryde fordomme, for her mødes mennesker med og uden handicap på lige vilkår. Det Centrale Handicapråd har været i kontakt med og holdt oplæg for en række jobcentre, og vi har sendt breve ud til forskellige relevante parter, der indeholder gode eksempler på, hvordan man kan få flere mennesker med handicap i job. Rådets formand Anette Laigaard har desuden holdt oplæg om holdningsstrategien, da Børne- og Socialministeriet i december var værter for et Europaråds-seminar omkring øget bevidsthed om mennesker med handicap.

Arbejdet med strategien slutter

Ved udgangen af 2017 vil arbejdet med holdningsstrategiens initiativer officielt slutte, men Det Centrale Handicapråd vil fortsat prioritere holdningsarbejdet. For at flytte holdninger til mennesker med handicap er ikke noget, man gør fra den ene dag til den anden. Det er et langt og sejt træk, som kun lykkes, hvis alle i samfundet gør en aktiv indsats.

[Læs rådets brev til børne- og socialminister Mai Mercado omkring holdningsstrategiens styregruppe, december 2017.](#)

Rådets anbefalinger:

1. Regeringen skal afsætte særskilte midler til en løbende fokuseret indsats for at øge kendskabet til handicap og nedbringe fordomme om handicap.

Diskriminationsforbud

Et forbud mod diskrimination af mennesker med handicap er på trapperne, men der har været delte meninger om indholdet.

I starten af året meldte børne- og socialminister Mai Mercado ud, at regeringen vil arbejde for et generelt forbud mod diskrimination på grund af handicap. Det vakte stor begejstring i handicapverdenen, og ministeren fik en varm modtagelse, da hun gæstede rådet i februar.

Lang vej til enighed

Senere på året stod det klart, at det ikke var nogen nem opgave at komme frem til et diskriminationsforbud, som alle kunne bakke op omkring. Særlig to punkter gav anledning til debat. Rimelig tilpasning og fysisk tilgængelighed var nemlig ikke en del af lovforslaget. Det Centrale Handicapråd opfordrede derfor ministeren, embedsværket og politikerne til at tage imod alle konstruktive forslag, der ville komme, når lovforslaget skulle i høring.

Rådet giver høringssvar

Det Centrale Handicapråd valgte at give et høringssvar, da diskrimination af mennesker med handicap er et helt centralt emne i rådets arbejde med FN's handicapkonvention. I høringssvaret lagde rådet særligt vægt på tre elementer, der er afgørende for, om forbuddet får den ønskede effekt:

Rimelig tilpasning: Forbuddet bør omfatte rimelig tilpasning, hvilket FN's handicapkomite også har opfordret Danmark til. Desuden findes der allerede et krav om rimelig tilpasning på arbejdsmarkedet.

Kommunikationsindsats: Forbuddet bør følges op af en kommunikationsindsats, så alle får kendskab til de rettigheder og pligter, der følger af loven.

Evaluerings af effekt: Det er vigtigt at evaluere, om loven får den ønskede effekt. Evalueringen bør også fokusere på lovens indvirkning på holdninger til mennesker med handicap.

Vi ser frem til at se den endelige version af diskriminationsforbuddet, når det bliver vedtaget i 2018. Uanset den præcise ordlyd af udformning vil forbuddet have en betydelig signalværdi om respekt og tolerance og være et vigtigt skridt i retning af ligebehandling af mennesker med handicap.

[Læs rådets høringssvar til lovforslaget om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap, september 2017.](#)

[Læs formandens debatindlæg om diskriminationsforbuddet på Altinget Social, september 2017.](#)

Rådets anbefalinger:

1. Regeringen skal iværksætte en kommunikationsindsats, så loven kommunikeres klart ud, og ingen af de relevante aktører er i tvivl om, hvad der er diskrimination ifølge loven.
2. Regeringen skal efter tre år evaluere, om loven har haft den ønskede effekt.

Om Det Centrale Handicapråd

Det Centrale Handicapråd er et uafhængigt statsligt råd, der arbejder for et samfund, hvor mennesker med handicap har samme muligheder som alle andre. Vi mener, at man skal have mulighed for at leve et selvstændigt liv, udfolde sit potentiale og forfølge sine drømme, uanset om man er blind, døv, gangbesværet, psykisk syg, kørestolsbruger, har ADHD eller et andet handicap.

Vi rådgiver Folketing, ministre og centrale aktører om, hvordan samfundet bedst muligt kan indrettes, så et handicap ikke bliver en hindring. Vi indsamler også viden og følger med i, hvordan mennesker med handicap har det i samfundet. Ud fra dette vurderer vi, om udviklingen i samfundet går den rigtige eller forkerte vej i forhold til, om Danmark lever op til sine forpligtelser i FN's handicapkonvention. Sidst, men ikke mindst, arbejder vi på at fremme positive holdninger til handicap, så fordomme og berøringsangst ikke står i vejen for de muligheder, mennesker med handicap får i livet.

Vi beskæftiger os med alle sektorer i samfundet, for forholdene for mennesker med handicap kan ikke isoleres til socialområdet. At leve et godt liv med handicap afhænger også af faktorer som arbejde, uddannelse, sundhed, bolig, fritidsliv, transportmuligheder og socialt netværk. Derfor er det vigtigt, at handicapperspektivet tænkes ind i alle dele af samfundet.

Vores mål er et samfund med plads til alle, hvor vi ser mennesket frem for handicapet!

Da boligministeren gik for vidt...

Et konkret eksempel på en uheldig udvikling i samfundet for mennesker med handicap var, da bygnings- og boligminister Ole Birk Olesen i april meldte ud, at han ville ændre bygningsreglementet, så det ikke længere var et krav, at nybyggede parcelhuse skulle have niveaufri adgang til indgangsdøre og niveaufri adgang til toilet i stueetagen. Det er i sager som denne, Det Centrale Handicapråd råber op. Hvorfor lave ændringer, der gør samfundet mindre tilgængeligt og isolerer mennesker med handicap? Det er i strid med FN's handicapkonvention. Vi skrev derfor et brev til ministeren og et debatindlæg med samme budskab.

[Læs rådets brev til bygnings- og boligminister Ole Birk Olesen, april 2017.](#)

[Læs debatindlæg af rådets formand Anette Laigaard, maj 2017.](#)

Hvem sidder i rådet

I Det Centrale Handicapråd sidder en formand og 16 medlemmer. Medlemmerne i rådet har vidt forskellig baggrund og kommer fra forskellige områder, men fælles for dem er, at de alle beskæftiger sig med ting i samfundet, der har betydning for mennesker med handicap.

Der sidder desuden to observatører i rådet. Deres opgave er at sikre, at rådets arbejde med FN's handicapkonvention foregår på den bedste måde. Observatørerne kommer fra Børne- og Socialministeriet og Institut for Menneskerettigheder, og det er også deres opgave at sikre, at deres arbejde på handicapområdet bliver bedst muligt koordineret med rådets indsats.

Rådets medlemmer i 2017

Anette Laigaard, tidligere direktør for socialforvaltningen Københavns Kommune (formand).

Thorkild Olesen, formand for Danske Handicaporganisationer og Dansk Blindesamfund (næst formand).

Mogens Wiederholt, Direktør for Spastikerforeningen.

Heidi Thamestrup, Formand for Landsforeningen Autisme.

Lise Beha Erichsen, Direktør for Hjernesagen.

Jette Myglegaard, Tidligere formand for ADHD-foreningen.

Kirsten Terkilsen, Borgmester i Hedensted Kommune.

Kirsten Rask, Regionsrådsmedlem, Region Sjælland.

Lone Sigbrand, Rådgiver i Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet.

Maria Bille Høeg, Chefkonsulent i Dansk Arbejdsgiverforening.

Bent Madsen, Direktør i Boligselskabernes Landsforening.

Christian Sølyst, Konsulent i LO (Andreas Nielsen, mens Christian Sølyst var på orlov).

Lise Bjørg Pedersen, Sekretariatsleder i brancheforeningen Dansk KollektivTrafik, DI Transport (Henrik Friis sad på posten i starten af året).

Lars Rune Christensen, Lektor, IT-Universitetet.

Susan Tetler, Professor med særlige opgaver, Institut for Uddannelse og Pædagogik.

Annemette Ruth, Kommandør.

Kristian Jensen, Centerleder i Handicapidrættens Videnscenter.

Observatører

Hanne Stig Andersen, Kontorchef i kontoret for handicap i Børne- og Socialministeriet.

Maria Ventegodt Liisberg, Chef for ligebehandling, Institut for menneskerettigheder.

Rådet i det nye år

Det Centrale Handicapråds medlemmer bliver udpeget for en periode på fire år. Perioden følger kommunalvalget, hvor der også etableres nye kommunale handicapråd. Da der var valg i november, bliver 2018 således også startskuddet til en ny rådsperiode for Det Centrale Handicapråd. Mange af medlemmerne fortsætter på posten, mens enkelte stopper, og nye kommer til.

Dan Boyter bliver formand

Det bliver også en ny formand, der sætter sig i spidsen for rådet fra 1. januar 2018. Den nye formand er Dan Boyter. Han kommer til rådet med en fortid som direktør for virksomheden Pressalit A/S, der laver hjælpemidler til mennesker med handicap og er hovedsponsor til Parasport Danmark. Desuden sidder den kommende formand i en række bestyrelser inden for det sociale og kulturelle område.

[Læs Børne- og Socialministeriets pressemeddelelse om udpegelsen af Dan Boyter, september 2017.](#)

Udskiftning af medlemmer

Et af de medlemmer, der har valgt at stoppe, er Annemette Ruth, kommandør, der er personligt udpeget af børne- og socialministeren. Hendes plads bliver overtaget af John Petersson, der er næstformand i Parasport Danmark og tidligere præsident for den Europæiske Paralympiske Komité.

Derudover kan rådet byde velkommen til Knud Kristensen, formand for SIND, der er indstillet af Danske Handicaporganisationer, Janne Sander, næstformand i muskelsvindfonden, der også er indstillet af Danske Handicaporganisationer, Morten Hjelholt, Lektor, IT-Universitetet, der er indstillet af IT-Universitetet, Søren Langager, lektor på DPU – Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse, der er indstillet af Danmarks Pædagogiske Universitetsskole og Lise Bjørg Pedersen, Sekretariatsleder i brancheforeningen Dansk Kollektiv Trafik, der er indstillet af DI Transport.

Rådet siger farvel og tak for indsatsen til Lise Beha Eriksen, Direktør for Hjernesagen, Heidi Thamestrup, formand for Landsforeningen Autisme, Susan Tetler, Professor ved Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet, Lars Rune Christensen, IT-Universitetet og Henrik Friis, DI Transport.

Vi ses i 2018!

Letlæst resumé

Her kan du læse en kort udgave af årsberetningen. Årsberetningen handler om alle de ting, Det Centrale Handicapråd har lavet i år. Her fortæller vi det vigtigste i et sprog, der er let at forstå.

Formandens forord

Det Centrale Handicapråds formand hedder Anette Laigaard. Hun siger tak for et godt år. Det Centrale Handicapråd har arbejdet med mange vigtige ting i år. Anette synes især, tre ting er vigtige. For det første er det vigtigt, at flere mennesker med handicap kan få et job. For det andet er det vigtigt, at mennesker med handicap har tillid til de mennesker, der hjælper dem i kommunen. For det tredje er det vigtigt, at folk ser positivt på mennesker med handicap. Anette stopper som formand til nytår, så hun vil gerne takke alle dem, hun har arbejdet sammen med.

Ministerens forord

Mai Mercado er børne- og socialminister. Hun er en af dem, som er med til at bestemme, hvordan forholdene for mennesker med handicap skal være. Hun har bestemt, at det skal være forbudt at behandle folk med handicap uretfærdigt. Det kommer der en lov om næste år. Mai Mercado er rigtig glad for det arbejde, som Det Centrale Handicapråd laver for at få folk til at tænke positivt om mennesker med handicap. Mai Mercado siger tak til Anette Laigaard. Hun synes, at Anette har været en god formand for Det Centrale Handicapråd.

Beskæftigelse

Mennesker med handicap skal have mulighed for at få et job. Det er vigtigt at finde ud af, hvad den person, der skal have et job, kan lave og har lyst til at lave. Det er også vigtigt, at mennesker med handicap får hjælpemidler, som kan hjælpe dem med deres arbejde. I fremtiden kommer der en masse ny teknologi. Teknologien vil kunne løse mange af de opgaver, som mennesker med handicap arbejder med i dag. Så nogle mennesker med handicap vil måske miste deres job. Men den nye teknologi kan heldigvis også hjælpe mange mennesker med opgaver, som de ikke ville kunne uden teknologien.

Tillid

I 2015 lavede Det Centrale Handicapråd en undersøgelse. Den viste, at mange mennesker med handicap ikke har tillid til de personer i kommunen, som skal hjælpe dem. Det Centrale Handicapråd har holdt forskellige debatter med folk med handicap og folk, der hjælper mennesker med handicap. De har snakket om, hvordan de kan blive bedre til at forstå hinanden og til at samarbejde. De kommunale handicapråd arbejder for, at mennesker med handicap kan få god behandling i kommunen. Det vil være godt, hvis de også arbejder for, at mennesker med handicap får mere tillid til de personer i kommunen, der hjælper dem.

Viden

Børne- og Socialministeriet har lavet en stor rapport, som hedder Socialpolitisk Redegørelse. Rapporten fortæller noget om, hvordan mennesker med handicap lever. Det er godt, synes Det Centrale handicapråd. For det gør det nemmere at se, hvor folk har brug for hjælp. Det Centrale Handicapråd har også selv indsamlet tal, der viser, hvordan hverdagen ser ud for mennesker med handicap. For eksempel om folk med handicap lever sundt, og om de har et job, og om de kan bruge busser og tog til at rejse med. Tallene ligger på en hjemmeside, og alle kan bruge dem.

Uddannelse

Mange mennesker med handicap får ikke en uddannelse. Hvis man ikke har en uddannelse, så er det sværere at få et job. Der er lavet nye regler om, at man skal være hurtig færdig med sin uddannelse. Derfor synes mange med et handicap, at det kan være svært at tage en uddannelse.

Nogle unge med handicap går på den uddannelse, der hedder Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse eller bare STU. Mange får gode venner og lærer nye ting på uddannelsen. Men det kan være svært at få et job eller blive en del af en fritidsklub efter uddannelsen. Det må meget gerne blive nemmere, synes Det Centrale Handicapråd.

Holdningsstrategi

Det Centrale Handicapråd lavede i 2016 en plan for, hvordan der kan komme flere positive holdninger til mennesker med handicap. Den plan kalder vi for en holdningsstrategi. Strategien siger, at det vil være godt, at børn møder mennesker med handicap. Det vil også være godt, hvis der kommer flere mennesker med handicap på arbejdspladserne eller i de foreninger, hvor vi laver ting sammen, når vi har fri. Det er nemlig, når mennesker med og uden handicap mødes, at vi lærer hinanden at kende. Når vi kender hinanden, så finder vi ud af, at vi sagtens kan have det godt sammen, selvom nogle har et handicap, og andre ikke har. Det Centrale Handicapråd arbejder derfor for, at det bliver nemmere for mennesker med og uden handicap at møde hinanden.

Diskriminationsforbud

I starten af året sagde børne- og socialminister Mai Mercado, at hun ville lave en lov, som gør det ulovligt at behandle mennesker med handicap uretfærdigt, bare fordi de har et handicap. Det er også det, man kalder at diskriminere. Derfor kalder man loven for et diskriminationsforbud. Et forbud betyder, at man ikke må gøre det. Det Centrale Handicapråd er glade for forbuddet. Det viser nemlig, at mennesker med handicap skal respekteres og behandles lige som alle andre. Diskriminationsforbuddet bliver til virkelighed i 2018. Det Centrale Handicapråd synes, at alle skal kende det, så mennesker med handicap kan blive godt behandlet alle steder.

Om Det Centrale Handicapråd

Det Centrale Handicapråd arbejder for, at mennesker med handicap får de samme muligheder i livet som alle andre. Vi kommer med gode idéer til politikerne, så de kan tage beslutninger, der er gode for mennesker med handicap. Vi følger også med i, hvordan mennesker med handicap har det i samfundet. For Danmark har skrevet under på FN's handicapkonvention. Det betyder, at Danmark skal behandle mennesker med handicap godt. Det holder Det Centrale Handicapråd øje med. For vi ønsker et samfund, hvor der er plads til alle.

Hvem sidder i rådet?

Formanden for Det Centrale Handicapråd hedder Anette Laigaard. Det er hende, der fortæller politikerne og andre vigtige folk om rådets beslutninger. Udover formanden har rådet 16 medlemmer. Alle medlemmerne kommer fra forskellige steder. Nogen arbejder med handicap, andre med transport, uddannelse eller boliger. Der er nemlig mange forskellige ting i samfundet, som har betydning for mennesker med handicap.

Rådet i det nye år

Der kommer en ny formand i Det Centrale Handicapråd til næste år. Den nye formand hedder Dan Boyter. Han har været direktør for en virksomhed, der hedder Pressalit A/S. Det er en virksomhed, der laver forskellige redskaber, der kan hjælpe mennesker med handicap i deres hverdag. Det Centrale Handicapråd får også seks nye medlemmer og siger farvel til seks gamle.

Vi glæder os til det nye år!